

[Socialministeren.]

Forslagene går ud på at forhøje grundbeløbet for indtægtsbestemt folkepension, invalidepension og enkepension med 33 kr. månedlig for ægtepar og 22 kr. månedlig for enlige og for ægtepar, når kun den ene ægtefælle oppebærer pension.

Forhøjelsen skyldes, at det særlige tillæg på 15 kr. månedlig for ægtepar og 10 kr. månedlig for enlige, der — som et led i helhedsløsningen — ydes til pensionisterne i tiden indtil 1. april 1964, fra dette tidspunkt indregnes i pensionernes grundbeløb.

Som forudsat ved gennemførelsen af det særlige tillæg stilles der endvidere forslag om en yderligere forhøjelse af grundbeløbet, som skal modsvare de lønforbedringer, der opnås af de lavtlønnede på arbejdsmarkedet fra 1. marts 1964 som andet led i helhedsløsningen. Denne del af forhøjelsen er sat til 18 kr. månedlig for ægtepar og 12 kr. månedlig for enlige.

Endelig foreslås det, at lommepengebeløbet til pensionister, der opholder sig på alderdomshjem og plejehjem for kronisk syge, forhøjes med 6 kr. månedlig. Denne forhøjelse skyldes, at man har indregnet det særlige lommepengebeløb på 3 kr. månedlig, som ydes indtil 1. april 1964, og at man har fundet det rimeligt at foreslå en yderligere forhøjelse på 3 kr. månedlig.

Merudgifterne for statskassen som følge af de her foreslåede yderligere forhøjelser af grundbeløb og lommepengebeløb anslås for finansåret 1964-65 til ca. 40 mill. kr. og for finansåret 1965-66 til ca. 50 mill. kr.

Af hensyn til kommunernes arbejde med beregning af pensionerne og lommepengene ville det være ønskeligt, om forslagene kunne være færdigbehandlet senest i løbet af januar måned 1964, når reguleringspristallet for januar foreligger.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale de fremsatte lovforslag til tingets hurtige og velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændring af lov om pålægningen af indkomst- og formueskat til staten.

Valgt blev: *Peter Nielsen, Holger Eriksen, Lis Groes, Ove Hansen, Egon Jensen, Kai Jensen, P. A. Rasmussen, Retoft, Axel Sørensen, Foged, Alfred Bøgh, Jens Chr. Christensen, Finn Poulsen, Clara Munck, Axel Clausen, Vestergaard Poulsen og Skråpenborg-Nielsen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om handel med samt tilvirkning og besiddelse af våben m. v.

(Lovforslaget (nr. 13) findes i tillæg A. sp. 107, fremsættelsen i tidenden sp. 104).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Søgaard: Jeg skal ikke gøre mange bemærkninger om det foreliggende lovforslag. Dette forslag om ændring i eller rettere tilføjelse til våbenloven er en konsekvens af den i De Forenede Nationers sikkerhedsråd vedtagne resolution, hvori man henstiller til alle stater at standse salg og afskibning af våben og ammunition af enhver art og af militære køretøjer til Den sydafrikanske Republik.

Jeg og mit parti er enig med regeringen i, at vi ikke alene bør søge våbenloven ændret, således at den fuldt ud modsvarer den vedtagne resolution fra sikkerhedsrådet, men også således at lovbestemmelsen eventuelt kan gælde herudover. Der kan jo opstå andre situationer, som nødvendigvis gør et forbud af tilsvarende art.

Jeg skal derfor på mit partis vegne tiltræde den foreslåede ændring og har ikke noget ønske om udvalgsbehandling af lovforslaget.

Østergaard: Jeg blev forleden dag i forbifarten spurgt, om jeg fandt det nødvendigt at få det foreliggende lovforslag om ændring i våbenloven i udvalg. Mit svar var, at det næppe var nødvendigt, men jeg forbeholdt mig dog at se nærmere på lovforslaget inden endelig stillingtagen. Efter at have studeret lovforslaget nærmere er jeg afgjort af den opfattelse, at det bør behandles videre i et udvalg. Der er enkelt-

[Østergaard.]

heder, der egner sig til det, og jeg skal be- grunde hvorfor. Lad mig dog først sige, at der skal ikke være tvivl om, at venstre vil medvirke til, at Danmark efterkommer FN's sikkerhedsråds resolutioner og hen- stillinger, men det vil alligevel interessere mig at se denne resolutions ordlyd og i for- bindelse dermed få foretaget en vurdering af, om en ændring i det hele taget er nød- vendig, om vor i øvrigt skrappe våbenlov ikke kan siges at være i overensstemmelse med resolutionen, således som loven er.

En anden ting, der også egner sig til udvalgsbehandling, er det forhold, at lov- forslaget i virkeligheden går ud over det, FN-resolutionen kræver, idet lovændringen også giver justitsministeren bemyndigelse til at forbyde eksport af jagtvåben til andre lande end det, der sigtes til i resolutionen. Det lille forhold betyder jo en skærpelse i forhold til resolutionen, og i betragtning af våbenlovens skærpelse i fjor er det et spørgsmål, om man bør gå videre, når det ikke direkte fordres af FN.

Men selv om der nu ikke havde været disse grunde til at få lovforslaget i udvalg, og selv om man kunne have godtaget det hele, forekommer det mig, at der ligegodt er visse detaljer i lovforslaget, der bør ses nærmere på.

Lovforslaget går som bekendt ud på, at der indsættes et nyt stk. 2 i lovens § 6. Selv om man skal være forsigtig med at kritisere paragrafudformningen fra det høje justitsministerium, ser jeg ikke rettere, end at det, man tilsigter med det foreslåede stk. 2 til § 6, lige så let kunne være opnået ved at slette nogle få ord i paragraffens stk. 1, punkterne 1 og 2.

Altså, min konklusion er, at lovforslaget egner sig til en kort udvalgsbehandling. I øvrigt kan jeg tilsige venstres positive medvirken til en lovgivning på dette område, således at vi her kommer i overensstemmelse med FN-resolutionen; men på den anden side skal man ikke vente, at vi vil gå ret meget videre.

Jørgen Jensen: Også det konservative folkeparti ønsker, at Danmark skal opfylde FN's sikkerhedsråds resolution i denne sag, og vi kan derfor give vor tilslutning til lovforslaget. Våbenloven vil, hvis den nye bestemmelse bliver vedtaget, få overdæk- ning — kan man vel kalde det — idet justitsministeren, så vidt jeg kan se, i realiteten har den ønskede bemyndigelse, undtagen for så vidt angår jagtvåben. Vi er i øvrigt tilfreds med, at bestemmelsen er af generel karakter, og vi har intet imod en kort udvalgsbehandling.

Aage Fogh: På gruppens vegne skal jeg anbefale det foreliggende lovforslag. Vi har ikke noget ønske om udvalgsbehandling, men da et sådant ønske er fremsat fra venstres side, skal vi ikke modsætte os det.

O. Mathiasen: Det er et ganske lille lov- forslag, der foreligger her; det drejer sig kun om en lille tilføjelse, som fylder 2½ linje, men alligevel anser vi i mit parti lovforslaget for at være af temmelig stor vigtighed.

Vi behandlede som bekendt i forrige sam- ling et andet lovforslag om ændring af våbenloven. Det drejede sig om at give justitsministeren bemyndigelse til at ud- stede forbud imod springknive og andre ting af den slags. Der var dengang stor interesse for og tilslutning til den pågæl- dende sag, men det forekommer mig, at der i det foreliggende lovforslag er tale om ting af betydelig større interesse, selv om den omtalte lovændring ingenlunde var uden betydning.

Vi mener, det må hilses med tilfredshed, at FN's sikkerhedsråd er enedes om at hen- stille til alle medlemsstater at standse salg og afskibning af våben, ammunition og køretøjer til Den sydafrikanske Republik. Der har her i tinget og i offentligheden i lang tid været ført en omfattende diskus- sion om, hvordan de ansvarlige myndighe- der, først og fremmest regeringen, og befolk- ningen i det hele taget bør optræde over for

[O. Mathiasen.]

Sydafrika. Denne diskussion er ikke mindst foranlediget af havenarbejdernes nægtelse af at losse varer dernedefra og af de 100 MF-ers aktion her i tinget. Jeg skal naturligvis ikke her indlede en fornyet diskussion om disse forhold, men blot sige, at mit parti ser med stor sympati på enhver aktion, som kan bidrage til at svække og helst fjerne det forbryderstyre, der regerer i Den sydafrikanske Republik, et styre, som efter vor mening har sat sig ud over de simpleste regler for anstændighed og menneskeret.

Det følger heraf, at vi giver tilslutning til det foreliggende lovforslag. Jeg vil også gerne takke den højtærede justitsminister, fordi forslaget er blevet fremsat så hurtigt efter at denne henstilling fra sikkerhedsrådet er fremkommet. Efter vor mening er der også grund til tilfredshed med, at forslaget ikke er begrænset til kun at gælde Sydafrika, men at det, efter hvad jeg har forstået, skal gælde universelt, alle lande. Det er desværre ikke blot Sydafrika, der træder alle menneskerettigheder under fode; det gælder også lande som Portugal og Spanien for blot at nævne et par af de værste.

Ud over at give tilslutning til lovforslaget har jeg lige et par ting mere at tilføje. Jeg skal ikke hænge mig i det rent sproglige, selv om jeg synes, det i forslagets sidste linje bør hedde våben og ammunition af „enhver art“ i stedet for „nogen art“. Det er nu ikke nogen stor ting. Vi synes i SF, at ændringen har fået en noget for vag formulering. Der står, at „justitsministeren kan udstede forbud“ o. s. v. Det er altså en bemyndigelse, der gives til ministeren. Vi ville foretrække, at denne bemyndigelse ændres til et kategorisk forbud mod udførsel af den slags ting, der her er tale om.

Som der er blevet gjort opmærksom på i bemærkningerne til det lovforslag, der blev fremsat i forrige folketingsår, har justitsministeren ifølge våbenlovens § 6 i forvejen bemyndigelse til at forbyde udførsel af krigsmateriel, nærmere specificeret i 5 grupper. Det er denne bemyndigelse, som nu udvides ved det nye forslag. Jeg ville gerne spørge den højtærede justitsminister: hvordan og i hvilket omfang er den gældende bemyndigelse blevet brugt og praktiseret hidtil? Hvad udfører vi fra Danmark af

materiel, der kan bruges direkte eller indirekte til krigsførelse i andre lande, og vil den højtærede minister nævne nogle af de lande, som vi har handelsforbindelse med på disse områder? Endvidere, hvis dette ændringsforslag vedtages, således at ministerens bemyndigelse udvides, i hvilket omfang vil så den højtærede minister gøre brug af denne bemyndigelse? Vil ministeren udstede forbud mod udførsel af materiel af enhver art?

Og dernæst en ting til. Den foreslåede ændring drejer sig kun om udførsel, men våbenloven angår også tilvirkning og fremstilling af våben. Jeg ved ikke med sikkerhed, i hvilket omfang der fremstilles krigsmateriel her i landet. Den højtærede justitsminister eller måske snarere den højtærede forsvarsminister kan sikkert give fuld besked om dette. Jeg vil i hvert fald gerne have besked om det. Jeg ved, at der er et par virksomheder, som for en stor del fremstiller den slags materiel, og jeg ved, at der er adskillige, hvor mange ved jeg ikke, som blandt mange andre ting også fabrikker og forhandler sådant materiel, der kan anvendes til krigsførelse, måleinstrumenter, radar, og hvad ved jeg. Det er sådanne virksomheder, som er blevet kaldt for dødens købmænd eller krigens kræmmere. Jeg synes, det er et meget betegnende navn. Det er sådanne ting, som er medvirkende til at holde blodige krigshandlinger i gang rundt om i verden. Jeg synes, dette forhold er uværdigt for vort demokrati og i skarp modstrid med den humanisme og medmenneskelighed, som er og bør være et sikkert kendetegn for hele vort samfundssystem.

Jeg vil gerne spørge den højtærede justitsminister, om der ikke kunne være anledning til nu, da der igen forhandles om en ændring i våbenloven, at kigge lidt på hele dette forhold vedrørende fabrikation af krigsmateriel direkte eller indirekte. Jeg ved naturligvis nok, at der her i landet ikke er tale om fremstilling af den slags i den store stil, men netop af denne grund vil det ikke afstedkomme vanskeligheder af nogen art, hvis denne fabrikation og handel blev helt standset og de virksomheder, der er impliceret i dette, blev omstillet fuldt ud til civil produktion og handel. Skulle der være nogen som helst tvivl i så henseende,

[O. Mathiasen.]

er det oplagt et problem at få undersøgt i den kommission, som SF har foreslået nedsat i vort forslag til folketingsbeslutning i forrige samling, et forslag, som snart vil blive fremsat igen.

Jeg beder om, at den højtærede minister og det høje ting i det følgende arbejde med dette lovforslag vil tage de her fremsatte synspunkter med i overvejelserne, og tilsiger i øvrigt mit partis velvillige støtte til lovforslaget.

Bækgaard: Da mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Grøndahl, er forhindret i at være til stede, skal jeg på de uafhængiges vegne give tilslutning til lovforslaget, som jo er en følge af en resolution vedtaget i FN.

Jeg kan helt tilslutte mig de udtalelser, det ærede medlem hr. Østergaard kom med om § 6s formulering. Paragraffen er også efter min mening dårligt formuleret og virker forstyrrende, så her er der sikkert noget for udvalget at rette.

Nu vi er ved våbenloven, vil jeg gerne gøre opmærksom på de uheldige virkninger, loven har haft efter dens ændring sidste år. Ændringen gik bl. a. ud på, at personer, der er i besiddelse af salonrifler, ikke må bære og anvende dem uden særlig tilladelse. Efter hvad jeg har fået oplyst, bliver denne paragraf fortolket ret forskelligt i politikredsene. Nogle steder er det let at få tilladelse, andre steder er det meget vanskeligt. Jeg vil derfor gerne henstille, at den højtærede justitsminister har sin opmærksomhed henvendt på dette forhold.

Mit parti kan altså støtte det foreliggende lovforslag og ser gerne en ændring i den nugældende lov i retning af det, jeg her har sagt.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Jeg takker samtlige ærede ordførere for tilslutningen til det foreliggende, ikke særlig vidtgående lovforslag.

Det ærede medlem hr. Østergaard ønskede udvalgsbehandling for at få en drøftelse af et par spørgsmål, det ærede medlem interesserer sig for. Det ærede medlem spurgte, om ikke den bestemmelse, vi allerede har i § 6, stk. 1, er tilstrækkelig. Det er den efter mit skøn ikke. Og når det ærede medlem spørger, om vi kan indarbejde

den nye bestemmelse i stk. 1, vil jeg svare, at når vi valgte den, om jeg må bruge det udtryk, nemme udvej at hæfte stk. 2 på, var det simpelt hen, fordi vi ønskede en bestemmelse, der i sin affattelse modsvarede den resolution, sikkerhedsrådet havde vedtaget. Men det er naturligvis den slags ting, vi kan drøfte i udvalget.

Det ærede medlem gjorde opmærksom på, at bestemmelsen var generelt formet. Dertil vil jeg sige, at jeg vil tro, at meget må tale imod, at vi havde specificeret i lovbestemmelsen. Det må være en almindelig bemyndigelse, som udøves under det ansvar, en minister har. Men jeg vil gerne føje til, at den bekendtgørelse, som vil blive udsendt, når dette lovforslag, hvad jeg håber, er enstemmigt vedtaget i det høje ting, i hvert fald vil undtage de nordiske lande.

Til det ærede medlem hr. O. Mathiasen vil jeg gerne gøre et par bemærkninger. Det ærede medlem kom i almindelighed ind på det, der er baggrunden for lovforslaget, og så sagde det ærede medlem, at der var også andre lande, hvortil der kunne være spørgsmål om at hindre en udførsel. Det ærede medlem nævnte Portugal og Spanien. Det ærede medlem ved jo, at der ikke eksporteres våben fra Danmark til Portugal, så lidt som vi gennem flere år har gjort det til Den sydafrikanske Union.

Vi kan meget vel diskutere i udvalget, om vi skal skrive „enhver“ eller „nogen“ i sidste linje af lovforslaget.

Når det ærede medlem hævder, at han er tilhænger af enhver aktion mod styret i Sydafrika, vil jeg dog på hans vegne tage det forbehold, at nogen militær aktion vil han da aldrig nogen sinde deltage i; det er da vist oplagt.

Det ærede medlem vil have kategorisk forbud mod al eksport af våben og vil også have forbud mod enhver fabrikation af krigsmateriel og våben. Jeg tror, at det ærede medlem vil forstå, at så vidtgående planer vil han ikke kunne få almindelig tilslutning til.

Det ærede medlem rejste det spørgsmål: hvad udfører vi af våben og til hvem? Det er klart, at hvis udvalget måtte ønske at få oplysninger derom inden for en kortere periode, så kan vi vel fremskaffe dem. På stående fod kan jeg ikke sige mere end det,

[Justitsministeren.]

Jeg allerede har sagt: at der altså er visse lande, hvortil eksport gennem flere år har været udelukket.

Endelig vil jeg gerne sige til det ærede medlem hr. Bækgaard, som jeg også takker for tilslutningen til lovforslaget, at vi, som det ærede medlem jo ved fra den samtale, vi har haft om det, i justitsministeriet er i færd med at udarbejde et cirkulære for at få fastsat ensartede retningslinjer for administrationen af den lovgivning, vi gennemførte sidste år.

O. Mathiasen: Den højtærede justitsminister har ganske ret i, at jeg overdrev, da jeg sagde, at jeg var tilhænger af enhver aktion. Det er jo rigtigt, at jeg absolut ikke er tilhænger af militær aktion.

I øvrigt vil jeg sige tak, fordi den højtærede justitsminister vil medvirke til, at vi i udvalget kan få svar på de spørgsmål, jeg har stillet. Det er jeg meget interesseret i. Der er ingen grund til, at oplysningerne skulle fremkomme her.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Søgaard: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i skifteloven.

(Lovforslaget (nr. 12) findes i tillæg A. sp. 109, fremsættelsen i tidenden sp. 103).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Wingsøe: Det foreliggende lovforslag er, som det også fremgår af bemærkningerne, en samarbejdning af to i sidste folketingsår fremsatte forslag til ændringer af skiftelovens kapitel 5 og 6. Forslaget vedrørende skiftelovens kapitel 5 om dødsbo-

skifte blev genfremsat i begyndelsen af sidste folketingsår sammen med forslag til en ny arvelov, medens forslaget om skiftelovens kapitel 6 om skifte ved separation og skilsmisse, der hviler på en delbetænkning fra ægteskabsudvalget, først kunne fremsættes et stykke tid ind i folketingsåret.

Begge skiftelovsforslag blev, som naturligt var, behandlet i det folketingsudvalg, som også behandlede arvelovsforslaget. Skønt dette folketingsudvalg holdt møder så godt som hver uge hele folketingsåret igennem, var lovkomplekset så stort og krævede så indgående behandling af de mange problemer, at det kun viste sig muligt at færdigbehandle det største af lovforslagene, arvelovsforslaget, der blev ophøjet til lov den 31. maj 1963. Der var til gengæld enighed mellem partierne om, at skiftelovsforslagene skulle nå frem til behandling i indeværende folketingsår.

På grund af sammenhængen mellem arvelovsforslaget og skiftelovsforslagene blev ikrafttrædelsesbestemmelsen i arveloven imidlertid ændret, således at den nye arvelov først træder i kraft den 1. april 1964. Det skulle derfor være muligt at få færdigbehandlet nærværende lovforslag så betids, at loven kan træde i kraft samtidig med arveloven.

Da der i forbindelse med såvel den nye arvelov som lovforslaget om ændring i skifteloven opstår visse arveafgiftsspørgsmål, er det med tilfredshed, jeg har konstateret, at der også har fundet genfremsættelse sted af forslaget vedrørende ændringer i arveafgiftsloven.

Bestemmelserne i det foreliggende lovforslag svarer i alt væsentligt til indholdet af de i sidste folketingsår behandlede skiftelovsforslag. Jeg skal derfor tillade mig at henvise til de ret udførlige bemærkninger, jeg fremkom med ved lovforslagenes første behandling i forrige folketingsår, idet jeg går ud fra, at der vil blive lejlighed til i et udvalg at gennemdrøfte de spørgsmål, vi ikke blev færdige med i sidste folketingsår.

Jeg finder anledning til at takke den højtærede justitsminister, fordi han i det foreliggende lovforslag har imødekommet et under behandlingen sidste år fra flere sider fremsat ønske om forhøjelse af beløbsgrænsen i den foreslåede § 62 b, hvorefter den efterlevende ægtefælle altid har ret til